
ქეთევან ხოხიაშვილი
ამერიკისმცოდნეობის დოქტორანტი
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ალენ გინსბერგი და ეზრა პაუნდის ლიტერატურული მემკვიდრეობა

ბიტნიკების თაობისთვის ეზრა პაუნდი ამერიკული ლიტერატურის რუკას წარმოადგენდა. ამ გავლენას მართლაც არაერთი პოეტი განიცდიდა, რადგან თვლიდნენ რომ ერთ საქმეს ემსახურებოდნენ და პაუნდის მსგავსად, ისინიც ინდივიდუალური და თავისუფალი პოეზიის შექმნას ცდილობდნენ. ამ თაობის ერთერთი მთავარი წარმომადგენელი ალენ გინსბერგი აქტიურად მუშაობდა რომ გამოეყენებინა შესაძლებლობა, და საზოგადოებისთვის ეჩვენებინა თუ რა როლი ჰქონდა ბიტნიკების შემოქმედებას. ლექციებსა თუ სხვადასხვა გამოსვლებში აქტიურად გამოხატავდა რომ „მათი შემოქმედება წარმოადგენდა განსხვავებულ მიმართულებას, ისინი ქმნიდნენ ინდივიდუალური პიროვნების ვირტუალური გააზრების სივრცეს, სადაც თავს ერთმანეთის დამაკავშირებლად გრძნობდნენ.“ თუმცა, ფაქტი ფაქტად რჩება რომ მათი შემოქმედება იყო უბრალო პროტესტი ტრადიციონალიზმის მიმართ, რომლებმაც გამოხატვის ფორმად უხამსი ლექსიკა აირჩიეს.

გინსბერგი სწორად იაზრებდა რომ ღირსეული წინაპრების დამოწმების გარეშე ბიტნიკების პროვოკაციული მოქმედებები იქნებოდა ქაოსი, რომელსაც დრო მარტივად შთანთქავდა. ის პირდაპირ ამბობდა რომ განიცდიდა ისეთი ამერიკელი მწერლების გავლენას, როგორებიც არიან ედგარ ალან პო, უოლტ უიტმენი და ეზრა პაუნდი. და წერდა: " მერე რა ყველა იმას აკეთებდა, რასაც მე ვაკეთებდი, ყველა ვინც ჩართული იყო პოეტურ ქარცეცხლში ორმოცდაათიანი წლებში, ეს იყო მშვენიერი სივრცე, რომელიც დაფუძნებული იყო პაუნდზე და უილიამსზე."

1967 წელს გინსბერგი ხვდება პაუნდს წმინდა ელიზაბედის ჰოსპიტალში და მის პიროვნულ განცდებთან არაერთ საერთოს აღმოაჩენს, რადგან თვითონაც მკურნალობდა

„ეგრეთ წოდებულ სიგიჟეს“ ნიუ-იორკის ფსიქიატრიულ ინსტიტუტში. მიუხედავად იმისა რომ გინსბერგი ებრაელი იყო ხოლო პაუნდი ანტისემიტი შეხვედრის შემდეგ აღენმა განაცხადა რომ " ეზრა იყო უბრწყინვალესი პოეტი ამ პერიოდისა. " მის ანტისემიტიზმს კი ასე ამართლებდა: " ეს არის იუმორი, იუმორი რომელიც იცვლება." ამბობდა იმასაც, რომ პაუნდს „სძულდა ებრაელთა ნაწილი, ხოლო ებრაელთა ნაწილსაც სძულდათ პაუნდი." თუმცა, რა თქმა უნდა მისი დამოკიდებულება ძალიან შორს იყო სიძულვილისგან.

გინსბერგის შემოქმედების ერთერთი მნიშვნელოვანი ნაწარმოები "ყმუილი" პაუნდის პოეზიის გავლენის გამოხატულებაა, ეს არის ერთგვარი პროტესტი ამერიკისადმი, რომელმაც მისი აზრით, დაკარგა ყოველგვარი სახე, რომელიც სავსე იყო აკრძალვებით, უსამართლობით, ჩაგვრით. სადაც გამეფებულია მატერიალიზმი და ტრადიციონალიზმი, სადაც ჩაახშვეს თავისუფალი სულის არსებობა და ყველას ვისაც ეს თავისუფლება უნდა გიჟებად ნათლავენ, რადგან კონსერვატიული ამერიკისთვის მიუღებელია ნებისმიერი სახის ინდივიდუალიზმი. სწორედ ეს ფიქრები აქვს გადმოცემული პოემაში გინსბერგს. ზუსტად ასეთ ამერიკაზე დაწერა პაუნდმა „Cantico del Sole.” სადაც ამბობდა რომ: „ძილს მიფრთხობს იმაზე ფიქრი, რომ ამერიკაში კლასიკოსებს ფართო მიმოქცევა ჰქონდეთო." რაც გულისხმობდა ამერიკული საზოგადოების განათლების პრობლემას, რომლის არ ქონაც მათ მცდარ შეხედულებებს უყალიბებდა.

პაუნდი მკაცრად აკრიტიკებდა და ხშირად აქილიკებდა კიდევ ამერიკის მცდარ ნაბიჯებს, რადგან ფიქრობდა რომ თავისუფლების იდეაში გახვეული ქვეყანა სინამდვილეში თვითგანადგურებისკენ მიისწრაფვოდა, სინანულს იწვევდა ის ფაქტის რომ საზოგადოების უმეტესობა ვერც კი ამჩნევდა მათ წინაშე არსებულ პრობლემებს. თუმცა ამ ყველაფერის მოტივი სამშობლოს სიყვარული და მის უკეთესობისკენ შეცვლის სურვილი იყო. პაუნდის გავლენით გინსბერგის მსგავს ამერიკას წარმოგვიჩენს და “ყმუილის” დასაწყისში წერს: “მე ვიხილე ჩემი თაობის ყველაზე ჭკვიანი ხალხი, მისული სიგიჟის პირას, მოშიშვილე, შვიშველი და ისტერიული, დილაბნელზე მოლასლასე ზანგთა კვარტალში, წამლის დოზის საძიებლად გამოსული.”

პაუნდი მოდერნისტულ ესტიკას წარმოაჩენდა თანამედროვე პოეზიაში. მან ამ მიმართულებას სრულიად ახალი დასაბამი მისცა, რომელიც ინდივიდუალური და განსაკუთრებული იყო, ის დიდი ფიგურაა მსოფლიო ლიტერატურაში, შესაბამისი გავლენით და მხატვრული სახეებით, რომლთა მსგავსიც მალევე ჩნდება მისი პოეზიის მიმდევართა შორის.

"ყმუილის" მეორე ნაწილი დესტრუქციულ საზოგადოებას გამოხატავს. გინსბერგი ამის გადმოსაცემად ბევრ სიმბოლოს იყენებს, ერთერთი ასეთი სიმბოლოა, მოლოქი.

მოლოქი ამონიტელთა ცეცხლის ღვთაებაა, რომლესაც თაყვანისცემის ნიშნად მშობლები თავიანთ შვილებს სწირავდნენ. სწორედ ამ მსხვერპლშეწირვად მიიჩნევა მაშინდელი ამერიკის მდგომარეობას გინსბერგი. როდესაც წერს: „სანაგვე ურნები და დოლარები! ბავშვების წივილი კიბეებ ქვეშ.“ შეგვიძლია ვიფიქროთ რომ ეს წარმოადგენს კაპიტალიზმის სიმბილოს. „დოლარებს“ ამ შემთხვევაში მიღების და გაცემის ძალა აქვს ანუ, წარმოების და გავრცელების, ამ პროცესებს კი კერძო კოორპორაციები განაგებენ. ხოლო როდესაც წერს: „უსულგმულო ჯურღმული და მწუხარების კონგრესი!“ შეგვიძლია ვივიარაუდოთ რომ მოლოქი სამთავრობო ძალებსაც კი წარმოადგენს, რომელმაც მაკონტროლებელი ფუნქცია შეიძინა და ამ ძალით ყველაფერს ანადგურებს.

მოლოქი ანუ ამერიკა მონსტრია, რომელიც შთანთქავს მომავალი თაობის ცხოვრებას. და წერდა რომ :

«მოლოქი! მარტოობა! ჭუჭყი! სიმახინჯე! სანაგვე ურნები და მოუწვდომელი დოლარები!

ბავშვების წივილი კიბეების ქვეშ! ბიჭების ქვითინი სამხედრო ნაწილებში! ბერიკაცების ტირილი პარკებში!

ასეთი "ბოროტი ღვთაების" სახე უკვე არსებობდა პაუნდის კანტოებში რომელსაც უზურა ეწოდებოდა და ისიც ანადგურებდა ყველაფერს:

“უზურას ძალით

ბაზრობამდე ვერ აღწევს მატყლი

ცხვარი მისხალსაც არ მოიღებს

უზურას ძალით.

უზურა არის ჭირი, უზურა
მოახლის ხელში ნემსაც აჩლუნგებს,
წყვეტს დამრთავს და გამჭრიახობას.”

უზურაც ასეთივე ყოველი დადებითის მშთანთქმელია პაუნდის კანტოებში. როგორ ამ კანტოს მთარგმნელი დავით ბარბაქაძე წერს: “ ეზრა პაუნდის მიერ სააზროვნო პარადიგმად დამკვიდრებული ეს ლათინური სიტყვა, თანამედროვე არაიდეოლოგიზირებული პოეტური აზროვნების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი გასაღებია და აღნიშნავს ყოველივე ძალადობრივს, კულტურაში ბუნებრივად მოსამწიფებლისა და შესაქმნელის ჩამხშობს, ნაჩქარებს, ტოტოალურად არაკულტურულს, სულიერებისგან დაცლილს და მატერიალურ მოგებაზე ორიენტირებულს. “ პაუნდის გავლენით მოლოქსაც იგივე დატვირთვა აქვს რაც უზურას. ორივეს მიყავს სამყარო განადგურებისგან.

"უზურას ძალი, ბუნებას რომ უტევს, იმ
ცოდვით,
შენი პური ერთიანად უგემურდება
შენი პური გამიმშრალა, როგორც
ქალაქი,
იგი არ არის მთის ხორბალი და არც
ფქვილი შემტკიცებული.“

თუ უფრო ღრმად შევხედავთ ამ მონაკვეთს, შეიძლება ბიბლიური პარალელიც ვიპოვოთ მეორედ მოსვლასთან დაკავშირებით, სადაც ყველაფერი განადგურებულია, სადაც გამეფებულია შიმშილი, ავადმყოფობა და სიკვდილი. თუმცა შესაძლოა შიმშილში სულაც არ იგულისხმებოდეს ის რომ დედამიწიდან საჭმელი გაქრება, არამედ ნაგულისხმევი იყოს ის რომ ამ საჭმელს დანაყრების უნარი აღარ ექნება. ისე როგორც გადმოცემული აქვს პაუნდს. ეს კი მოლოქის შემთხვევაში შეგვიძლია ვიფიქროთ რომ ასეთი სახით გადმოვიდა „მოლოქი რომელიც სიდატაკე გენის აჩრდილია.“

მოლოქიც პაუნდის მსგავსად გინსბერგსაც ნგრევის სიმბოლოდ აქვს გადმოტანილი. შესაძლოა ეს ყალბი ღმერთის სიმბოლოც იყოს. ეზრა პაუნდის შემთხვევაში უზურას

არაერთი მნიშვნელობა და მეტაფორული დატვირთვა აქვს. ფაქტია რომ, პაუნდის კანტოებამდე მსგავსი სიმბოლოლური მეტაფორა არავის დაუწერია, გინსბერგამდე კი პაუნდს უკვე შექმნილი ჰქონდა ეს მხატვრული სახე.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. Schumacher, Michael. *Dharma Lion: A Critical Biography of Allen Ginsberg*. New York: St. Martin's Press, 1992
2. Charkovski, Neeli. *Ferlingetti: A Biography*. New York: Doubleday and Company, 1979
3. Burton Hatlen "On Pound and Fascism"
<http://www.modernamericanpoetry.org/content/burton-hatlen-pound-and-fascism>
4. Guziur Jakob "Pound of the Beats On Allen Ginsberg's and LowrenceFerlingetti's image of Ezra Pound" file:///C:/Users/windows/Downloads/PoundoftheBeats.pdf

Ketevan Khokhiashvili

PhD Student, American Studies

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University

Allen Ginsberg and The Literary Legacy of Ezra Pound

Summary

Allen Ginsberg, is visionary poet and founding father of the Beat generation inspired the American counterculture of the second half of the 20th century. His first came to public attention in 1956 with the publication of *Howl and Other Poems*. "Howl," a long-lined poem in the tradition of Ezra Pound, is an outcry of rage and despair against a destructive, abusive

society.

In this article are pointed out some essential issues on the theme, such as : What is main function of Beat Generation? What similarities are between Allen Ginsberg's and Ezra Pound's poetry. What is Usura ? What parallels are between Moloch and Usura?

I discuss the literary associations between "Canto XLV" and "Howl." The topic mostly focuses on similarities of Usura and Moloch. Both authors try to show America's problems and they used different symbols . In Canto XLV this symbol is Usura and in the "Howl" it is Moloch. But, Ezra Pound was first poet who create this literary metaphor. So, we could think that Allen Ginsberg used same character.